

1110 – 10. november

Da sa Adam: Kvinnen som du gav meg til å være sammen med meg, hun gav meg av treet, og jeg åt. 1Mos 3: 12.

Her kommer Adams forderv og ondskap klart opp i dagen. Han har fått et konkret spørsmål om han har syndet. Derfor kan han ikke unngå å tale om selve saken. Men hva gjør han isteden?

Ikke med ett eneste ord antyder han noen sann erkjennelse, men søker bare å unnskyldte seg: «Kvinnen som du gav meg, var hele årsaken til at jeg åt». Dette er det første som kjennetegner mennesker som har falt: De vil ikke vedkjenne seg synden, men forsøker å bevise sin uskyld.

Så vender Herren seg straks til kvinnen og spør: «Hva er det du har gjort?» Da er det samme holdning hos henne som hos Adam. Vi hører samme ordbruk hos henne, nemlig at hun var blitt ført vill av en annen: «Slangen forførte meg, og jeg åt».

Denne holdningen er så karakteristisk for menneskenaturen. Vi finner den til og med hos de minste barna, straks de har begynt å tale. Når de har gjort det minste galt prøver de straks å skyve skylden over på en annen. Dette merker vi hos dem før de kan ha lært det av andre. Det er medfødt. Og denne vår onde natur viser seg bestandig, i større og mindre saker.

Først overfor mennesker; ingen vil selv ta skylden for noe. Ingen vil bekjenne sine feil, men skjuler og forsvarer dem, selv om de godt vet de er skyldige. Dernest overfor Gud; en vil aldri bøye seg for Guds dom og gi Gud rett, men vil alltid unnskyldte og rettfærdiggjøre seg selv. Noe som også er grunnen til all selvsikkerhet og manglende vilje til å omvende seg så en kan bli frelst.

Begynner så Guds lov å arbeide ennå hardere på slike mennesker, da stiger bare ondskapen ennå mer. Da blir de til og med bitre mot Gud selv, som har skapt oss og gitt oss sin lov. Dette er det neste vi finner i Adams svar. Han ikke bare unnskylder seg selv, men vil til og med skyve skylden over på Herren, vår Gud. For han sier: «Kvinnen som du gav meg ... gav meg av treet..»

Her ser vi tydelig at han bebreider Gud som har gitt ham kvinnen. Ellers ville han bare sagt «kvinnen», eller «min hustru», spesielt fordi det ikke fantes noen annen kvinne. Men han er svært opptatt av å få tilføye: som du har gitt meg.

«Derfor», sier Luther, «er disse ordene fulle av vrede og uvilje mot Gud, som om han ville si: «denne elendigheten har du selv kastet på meg. Hadde ikke du gitt meg kvinnen, men gitt meg min egen hage, og hun ikke hadde bodd hos meg, så skulle jeg vel latt være å synde. Men når jeg nå har syndet, er det din egen skyld, når du har gitt meg kvinnen.»»

Se hvordan denne forferdelige ondskapen nå har omskapt dette mennesket som for noen minutter siden var så rent og godt! Adam burde jo ha løpt og møtt sin barmhjertige Far, kastet seg ned for ham, bekjent sin forferdelig synd, og bedt om forlatelse. Isteden begynner han først med falske og unnvikende svar. Så skylder han på Guds røst og det nakne legemet Gud hadde skapt ham med, – som grunn for at han gjemte seg.

Når så Herren rett fram spør om han har syndet, begynner han å unnskyldte seg, og forakter til og med Gud så han gir ham skylden for at han falt, – fordi han gav ham kvinnen.

Istedenfor å si: Jeg har syndet, sier han m. a. o.: Du, Gud, har syndet, som gav meg kvinnen. Her ser vi i Adam hvordan alle mennesker er og oppfører seg når de har syndet og merker loven taler til dem i samvittigheten. Når verken evangeliet eller en levende tro ennå har fått slippe til og forandret hjertet deres.

Hvis Gud hadde kunnet rope ut: «Adam, jeg har tilgitt deg! Jeg vet hvordan du har syndet. Men jeg har forlatt deg det». Da ville Adam ydmykt angret og bekjent, og virkelig forbannet synden sin. Han ville sagt: «Jeg har syndet, jeg har syndet! Barmhjertige Far, forlat meg!»

Men Adam hadde ennå ikke noe håp om å få forlatelse. Han bare kjente Guds dom over seg, og frykten og redselen. Derfor var hjertet hans stengt, og hardt og bittert mot Gud.

Det hjelper altså ikke at vi innser at det vi har gjort er galt. Vi er ganske enkelt ikke i stand til å forholde oss til Gud på noen annen måte enn Adam her, – så lenge ikke nåden, eller Guds tilgivelse, har varmet opp og ydmyket hjertet.

Eva så uten tvil hvor dårlig Adam lyktes med sine unnskyldninger, og burde selvsagt tatt lærdom av det. Hun burde gitt Gud ære, bekjent synden og ydmykt bedt om nåde og forlatelse. Men nei. Øyeblikket etterpå gjør hun det samme som Adam. Hun er ikke noe som helst bedre. På samme måte som han skyldte på kvinnen, skylder nå hun på slangen, som jo også var noe Gud hadde skapt. Som om hun ville si: «Slangen, som du Gud har skapt og latt krype omkring her, var den som bedro meg».

Slik anklaget de Skaperen og unnskyldte seg selv. Og slik går det alltid fremdeles. Vantro fører med seg all slags ulydighet med alle våre evner og hele vårt legeme. Og ulydighet fører med seg all slags unnskyldning for synden.

Synden vil ikke være synd, eller straffes som synd. Men vil hete ulydighet. Og når den ikke får lov til det, da beskylder den Gud for løgn. Slik utvikler det seg fra en menneskelig til en fullstendig djevlesk synd. Slik utvikler vantroen seg til gudsbespottelse, og ulydigheten går videre til å anklage Skaperen.

Dette blir da høyeste grad av synd; det å spotte Gud og gi ham ansvaret for synden. Som om den skulle ha kommet fra ham. Det er dette vi ser her hos Adam og Eva.